

Cursushandleiding

Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs

2022 - 2023

Cursusjaar:	2022-2023
Periode	Onderwijsperiode 3
Cursuscode:	LERPA301X
Aantal EC:	5 EC
Cursusbeheer:	Lennart van Baalen
Met medewerking van:	Lisette van der Pas, Tatjana van der Sluis, Janneke Hoekman, Francien Schraal

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 Inhoud	3
2. Leerresultaten	5
2.1 Leerresultaten in relatie tot bekwaamheidsdomeinen, beroepstaak en kennisbases	5
2.2 Generieke Kennisbasis	6
2.3 Literatuur	7
2.4 Urenverantwoording	8
3. Programma	9
3.1 Opzet.....	9
3.2 Programma	9
Bijeenkomsten Inclusief Onderwijs.....	9
3.3 Weekoverzicht.....	10
4. Toetsing en beoordeling	13
4.1 Wijze van toetsing	13
4.2 Richtlijnen eindopdracht Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs.....	14
4.3 Procedure van inleveren	17
4.4 Beoordelingsrubrics en cesuur.....	17
Bijlage 1: Beoordelingsrubrics N3: Inclusief Onderwijs, LERPA301X.....	18
Bijlage 2: Toetsmatrijs	23

1. Inleiding

1.1 Inhoud

De school is jouw werkveld; een samenleving in het klein. Die samenleving is pluriform, dat wil zeggen gevuld met mensen die verschillen van elkaar op allerlei gebied (Fukkink & Oostdam, 2016).

Niet alleen de pluriformiteit van onze samenleving zorgt voor diversiteit in de klas. De invoering van de Wet op Passend Onderwijs beoogt dat leerlingen met een bijzondere onderwijsbehoefte vaker een passend aanbod krijgen binnen het reguliere onderwijs. Scholen werken hierin samen binnen een samenwerkingsverband dat ervoor moet zorgen dat er voor elke leerling een passend aanbod is binnen de eigen regio.

Achter de wet op passend onderwijs schuilt een gedachte die gaat over inclusie. Een inclusieve maatschappij waarin we het vanzelfsprekend vinden dat er verschillen zijn. Wat betekent dat nu voor jou, op jouw school, in jouw klas? Wat vraagt dit van jou als pedagoog om aan al die verschillen tegemoet te komen? Dat is een belangrijk onderdeel van deze cursus.

In jaar 2 ben je met de cursus 'Ken je groep' naar de klas als geheel gaan kijken en heb je geoefend met manieren om de groepsdynamiek positief te beïnvloeden (Teitler, 2017). Tegelijkertijd heb je ongetwijfeld ook al ervaren dat dit onderdeel van het leraarschap bijzonder uitdagend is, juist vanwege die verschillen. In deze cursus ga jij je verdiepen in de verschillen die de diversiteit bepalen en leren hoe je daar didactisch en pedagogisch goed mee om kunt gaan. Je werkt hiermee aan de beroepstaak veilig werk- en leerklimaat creëren, waarbij je 'oog hebt voor de verschillen en dit kunt vertalen naar eigen handelen' (ped.1.3).

Ook de andere cursussen die je dit jaar volgt zijn ondersteunend aan deze ontwikkeling. Bij onderzoekend lesgeven ga je o.a. aan de slag met differentiëren. Dit zal je helpen meer oog te krijgen voor de verschillen en jou ook in staat stellen meerdere niveaus in je klas te bedienen.

In de cursus pedagogische professionaliteit ga je o.a. dieper in op wie jij bent als pedagoog en leer je jouw pedagogisch vakmanschap te integreren in je lessen (Onstenk, 2018).

1.2 Opzet van de cursus

In deze cursus leer je om te gaan met al die individuele verschillen in jouw klas. Je gaat handelingsadviezen ontwerpen waarbij steeds de volgende vraag centraal staat: wat heeft deze leerling, in deze klas, bij deze les, van deze leraar nodig? Door dit te doen kun je werken aan de beroepstaak tactvol handelen waarbij je 'recht kunt doen aan elk individu en kun differentiëren vanuit pedagogisch standpunt' (ped.2.3).

De cursus is ook visievormend. Je gaat de zorgstructuur van jouw school in kaart gaan brengen en gaat onderzoeken hoe je die structuur terugziet op de werkvloer. Wat zegt dat over jouw school wat betreft inclusie en hoe sta jij hier zelf in? Deze opdracht helpt jou ook te werken aan ped. 3.3: 'leerlingen doorverwijzen binnen de eigen bevoegdheid' en 'met collega's naar werkwijzen zoeken bij ontwikkelings- en gedragsproblemen'.

Je gaat gesprekken voeren met leerlingen en waar mogelijk of wenselijk ook met ouders, waarbij we specifiek aandacht hebben voor de oplossingsgerichte gespreksvoering. Je krijgt hiervoor ondersteuning vanuit professional performance tijdens de bijeenkomsten op de hogeschool.

Tot slot willen wij van onze kant jou als student ook centraal stellen en tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften die jij hebt. Daarom zullen wij ook zelf tijdens de bijeenkomsten en in de manier van toetsen een gedifferentieerd aanbod hebben en kun je soms keuzes maken in de manier van toetsen.

Wij kijken er naar uit om samen met jullie aan de slag te gaan met inclusief onderwijs en wensen jullie dan ook veel succes en plezier bij de cursus.

Lennart van Baalen

Janneke Hoekman

Lisette van der Pas

Tatjana van der Sluis

2. Leerresultaten

2.1 Leerresultaten in relatie tot bekwaamheidsdomeinen, beroepstaak en kennisbases

Sinds 1 augustus 2017 gelden nieuwe wettelijke bekwaamheidseisen in het onderwijs. Ze gelden voor alle leraren in het primair en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De bekwaamheidseisen schrijven wat leraren minimaal moeten weten en kunnen. Ze dienen als ijkpunten voor de lerarenopleidingen (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2017).

Elke lerarenopleiding in Nederland leidt op tot deze wettelijk vastgelegde bekwaamheden van een docent. Hiertoe zijn op drie gebieden eisen geformuleerd: de vakinhoudelijke, de vakdidactische en pedagogische bekwaamheid. De Hogeschool Rotterdam heeft deze bekwaamheden vertaald naar bij de eigen context passende bekwaamheidseisen en bijbehorende leerresultaten:

1. Pedagogisch handelen
2. (Vak)didactisch handelen
3. Professioneel handelen (ondersteunend aan pedagogisch en (vak)didactisch handelen)

Deze bekwaamheidsgebieden zijn onderverdeeld in verschillende beroepstaken en leerresultaten waar je in de gehele lerarenopleiding aan zult werken, van niveau 1 tot en met niveau 4. In de cursus Inclusief Onderwijs, welke aangeboden wordt in leerjaar 3, werk je aan leerdoelen die voortkomen uit de beschreven beroepstaken en leerresultaten. Alle leerdoelen vallen onder het pedagogisch en professioneel bekwaamheidsgebied en staan in tabel 1 nader uitgewerkt (en bijbehorende beroepstaken en leerresultaten). Daarnaast zijn er per bijeenkomst lesdoelen bepaald. Deze zijn beschreven in het weekoverzicht in hoofdstuk 3.

Bekwaamheidsgebied: Pedagogisch handelen
<p>Beroepstaak 1: De leraar creëert een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat</p> <p>Leerresultaten niveau 3:</p> <ul style="list-style-type: none">
- Ped. 1.3 voert de onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit vanuit de psychologische basisbehoeften
- Ped. 1.3 heeft daarbij oog voor verschillen tussen leerlingen en vertaalt dit naar eigen handelen
- Ped. 2.3 draagt bij aan een prettig, ordelijk en veilig leerklimaat
- Ped. 2.3 toont daarbij inzicht in de groepsdynamiek
- Ped. 2.3 doet recht aan elk individu in de klas
- Ped. 2.3 differentieert ontwikkelingsgericht vanuit pedagogisch oogpunt <p><i>Leerresultaten niveau 4:</i></p> <ul style="list-style-type: none">
- <i>Ped. 1.4 bespreekt het eigen handelen met derden binnen de pedagogische driehoek</i>
- <i>Ped. 2.4 beïnvloedt de groepsdynamiek om een prettig, veilig en ordelijk leerklimaat te bereiken</i>
<p>Beroepstaak 2: De leraar begeleidt leerlingen naar zelfstandigheid in hun school- en beroepsloopbaan</p> <p>Leerresultaten niveau 3:</p> <ul style="list-style-type: none">
- Ped. 3.3 begeleidt leerlingen in kleine groepen en individueel naar zelfstandig leren
- Ped. 3.3 zoekt samen met collega's naar werkwijzen bij ontwikkelings- en gedragsproblemen
- Ped. 3.3 verwijst leerlingen door binnen de eigen bevoegdheden
- Ped. 4.3 heeft oog voor ieders identiteit
- Ped. 4.3 respecteert deze
- Ped. 4.3 bespreekt normen, waarden en regels met de leerlingen

<ul style="list-style-type: none"> - Ped. 4.3 brengt het belang en perspectief van anderen in - Ped. 4.3 stimuleert leerlingen tot het denken buiten gebaande paden <p><i>Leerresultaten niveau 4:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ped. 3.4 stimuleert de zelfstandigheid van leerlingen naar de zone van naaste ontwikkeling tot zelfverantwoordelijk leren</i> - <i>Ped 3.4 houdt rekening met de mogelijkheden ten aanzien van zorgleerlingen</i>
<p>Bekwaamheidsgebied: Professioneel handelen</p>
<p>Beroepstaak 5: De leraar voert regie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pro. 2.3 biedt inzicht in hoe de eigen opvattingen en overtuigingen aansluiten op de professionele normen en waarden van de school - Pro. 2.3 maakt binnen het team gebruik van eigen kwaliteiten en die van anderen - Pro. 2.3 verantwoordt eigen handelen in een kritische situatie op grond van professionele normen en waarden - Pro. 2.3 stelt zich begeleidbaar op - Pro. 2.3 bewaakt de eigen grenzen

Tabel 1: Bekwaamheidsgebieden, beroepstaken en leerresultaten Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs

2.2 Generieke Kennisbasis

In Nederland hebben alle lerarenopleidingen met elkaar een kennisbasis vastgesteld. Er is voor elke lerarenopleiding een vakinhoudelijke, een vakdidactische en een generieke kennisbasis. De onderdelen uit de Generieke Kennisbasis¹ die aan de orde komen in deze cursus, zijn beschreven in tabel 2.

Domein A:	Kernconcepten
A3: Hersenen en leren	<ul style="list-style-type: none"> - Executieve functies - Emoties en leren
A4: Leer- en motivatieprocessen	<ul style="list-style-type: none"> - Strategieën van zelfregulatie - Leerproblemen/stoornissen
A5: Begeleiden van leerprocessen	<ul style="list-style-type: none"> - Begeleiden in verschillende leeromgevingen - Klassenmanagement - Handelingsgericht werken
Domein B:	Kernconcepten
B1: School in de pluriforme maatschappij	<ul style="list-style-type: none"> - Leefwerelden van leerlingen en studenten
B2: Pedagogische functie van de school	<ul style="list-style-type: none"> - Schoolbeleid, visie en invulling - Relatie tussen school en thuis - Sociale veiligheid

¹ Voor een volledig overzicht van de generieke kennisbasis, zie: <https://kennisbases.10voordeleraar.nl/pdf/kennisbasis-bachelor-generiek.pdf>

B3: Pedagogisch klimaat in school en klas	<ul style="list-style-type: none"> - Omgaan met diversiteit - Veilig en ordelijk leerklimaat
B4: Leerlingbegeleiding	<ul style="list-style-type: none"> - Begeleiding gericht op de leerloopbaan - Begeleiding in de zorgstructuur - Principes van effectieve communicatie - Gespreksvaardigheden - Soorten en functie van begeleidingsgesprekken
B5: Ontwikkelingstheorieën	<ul style="list-style-type: none"> - Sociale ontwikkeling - Identiteitsontwikkeling - Seksuele ontwikkeling - Gedrag- en ontwikkelingsstoornissen
Domein C:	Kernconcepten
C1: Ontwikkelingen in het onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Maatschappelijke ontwikkelingen
C2: Werken in de schoolorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerken in teams
C5: Professionele identiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Persoonlijke onderwijsvisie

Tabel 2: Generieke Kennisbasis en Kernconcepten Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs

2.3 Literatuur

In tabel 3 is de verplichte en aanbevolen literatuur te vinden behorend bij deze cursus. Sommige boeken van de verplichte literatuur zijn reeds aangeschaft en gebruikt in eerdere studiejaar.

Verplichte literatuur:
Geerts, W., & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i> (Tweede, herziene druk). Coutinho.
Horeweg, A. (2015). <i>Gedragsproblemen in de klas in het voorgezet onderwijs</i> . Lannoo Campus: Houten. ISBN: 9789401425780.
De Wilde, J., Theunissen, M. & Van der Wal, J. (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en Leerlingbegeleiding</i> . Bussum: Uitgeverij Coutinho. ISBN 9789046907580.
Verplichte teksten, te vinden op CumLaude:
<ul style="list-style-type: none"> - Internetbron: Salamanca Statement: https://www.in1school.nl/actueel/item/salamanca-verklaring-over-inclusief-onderwijs - Internetbron: De Wet op Passend Onderwijs: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs - Internetbron: Passend Onderwijs in het MBO: https://passendonderwijsmbo.nl/ - Artikel: 'De praktijk van inclusief onderwijs onderzocht' (Banens, 2015)

- Artikel: 'Moet de leraar een orthopedagoog worden?' (Ledoux, Van Loon-Dijkers, Smeets & Van den Berg, 2016) via https://www.researchgate.net/publication/320336350_Moet_de_leraar_een_orthopedagoog_worden
- 'Handreiking voor Loopbaan Oriëntatie en -Begeleiding (LOB) in het mbo' H1 en H2 via [https://www.expertisepuntlob.nl/bestanden/artikelen/13/282_170227_LOB_MBO_handreiking_\(digitaal\).pdf?1598972631=](https://www.expertisepuntlob.nl/bestanden/artikelen/13/282_170227_LOB_MBO_handreiking_(digitaal).pdf?1598972631=)
- 'Mentor in het voortgezet onderwijs', H4 ('De organisatie van het mentoraat op school') en H11('Als mentor sta je niet alleen') via <https://www.boompsychologie.nl/media/11/9789024417629.pdf>
- Artikel onderwijsbehoeften: <https://www.koersvo.nl/app/uploads/2015/09/Hulpzinnen-voor-het-benoemen-van-onderwijsbehoeften.pdf>
- Artikel kwadrantmodel: <https://docplayer.nl/188214457-Hoezo-begeleiden-het-kwadrantmodel-van-microconsult-in-praktijk-gebracht-op-scholengemeenschap-schravenlant.html>
- Internetbron 'Kwadrantmodel' via <https://www.mentorplus.nl/kwadrantmodel-4-vakjes/>
- Artikel: 'Onderzoek bij vermoeden van dyscalculie' (Milikowski, 2020), pagina 2
- Internetbron: 'Inleiding' via <https://www.oplossingsgerichtwerkeninhetonderwijs.nl/>

Aanbevolen bronnen, ter verdieping:

Teitler, P. (2017). *Lessen in orde: Handboek voor de onderwijspraktijk* (Derde, herziene druk). Coutinho

Tabel 3: Overzicht literatuur Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs

2.4 Urenverantwoording

In tabel 4 is de urenverantwoording weergegeven voor de cursus Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs.

Betreft:	LERPA301X		
	aantal weken	aantal lesuren van 50 minuten	klokuren
<u>Lesuren</u>	6	4	20
<u>Zelfstudie</u>			
<u>Leestijd</u>	aantal pagina's		
	500	10 per uur	50
<u>Eindverslag</u>			
	uitzoeken (op de stage)		10
	uitvoeren (op de stage)		10
	schrijven		40
Subtotaal in klokuren			130
Ruis 5%			6,5
Totaal in klokuren			136,5
Totaal in studiepunten (ects)		hier alleen veelvoud van 28 uur	5

Tabel 4: Urenverantwoording LERPA301X

3. Programma

3.1 Opzet

In deze cursus staat de onderwijsbehoefte van de leerling centraal. Je gaat handelingsadviezen ontwerpen waarbij steeds de volgende vraag centraal staat: wat heeft déze leerling, in deze klas, bij deze les, van deze leraar nodig? Hierbij werk je aan verschillende beroepstaken en leerresultaten (LERs), welke beschreven zijn in hoofdstuk 1 (*inleiding*) en hoofdstuk 2 (*leerresultaten*).

Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs wordt aangeboden in blok 3. De opdrachten, kennis en ervaring die je in deze cursus opdoet, kun je tegelijkertijd (blok 3) en achteraf (in blok 4) inzetten tijdens het werkplekleren, dat het gehele jaar doorloopt. Parallel aan de bijeenkomsten Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs wordt er een werkplaats Professionele Performance aangeboden (zie hoofdstuk 3.2). In tabel 5 vind je een schematisch overzicht van de cursussen en werkplaatsen per blok.

BLOK 1		BLOK 2		BLOK 3		BLOK 4	
Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven(5)				Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs (5)		Pedagogiek N3: Pedagogische professionaliteit (5)	
Professioneel Handelen en werkplekleren N3							
WP Professioneel Spreken		WP Professioneel Spreken		WP Professionele Performance		WP Professionele Performance	
				WP Taalgericht Lesgeven		WP Taalgericht Lesgeven	

ASSESSMENT

Tabel 5: Generieke leerlijn niveau 3

3.2 Programma

Bijeenkomsten Inclusief Onderwijs

Alle bijeenkomsten vinden plaats in blok 3. Voor de voltijdstudenten geldt dat er twee keer per week een bijeenkomst van 100 minuten is. Voor de deeltijd is dat twee keer per week 50 minuten. Dit is over een periode van 6 tot 7 weken, afhankelijk van uitval door vrije dagen. Let er dus op dat je steeds twee bijeenkomsten per week hebt.

De bijeenkomsten zijn ingedeeld als interactieve hoor- en werkcolleges waarbij je een theoretische basis krijgt en je vervolgens aan de hand van casuïstiek met de theorie aan de slag gaat. Het pedagogische domein staat centraal en dan met name jouw pedagogisch handelen in het begeleiden van leerlingen in de context van inclusief onderwijs.

In het weekoverzicht (hoofdstuk 3.3) zie je per bijeenkomst wat het onderwerp is, wat de doelen zijn, welke literatuur je moet lezen en wat het huiswerk is.

Samenhang met Professioneel handelen en Werkplaats Prof. Performance bijeenkomst 11 & 12

Op Niveau 3 werk je binnen Professioneel Handelen o.a. aan het ontwikkelen van een visie op jouw onderwijs en onderzoek je onderliggende overtuigingen die jouw handelen (mede) sturen. In deze cursus werk je je visie gericht op inclusief onderwijs verder uit en zul je ongetwijfeld geconfronteerd worden met bepaalde persoonlijke overtuigingen. De cursus Inclusief onderwijs is gericht op de begeleiding van (kleine groepen) leerlingen, tijdens de werkplaatsen Professionele Performance ga je concreet aan de slag met de invloed van je overtuigingen op je verbale en non-verbale communicatie met deze leerlingen.

3.3 Weekoverzicht

NB: iedere bijeenkomst bereid je je voor door de bijbehorende literatuur te lezen. Daarnaast vind je in het weekoverzicht thuisopdracht(-en) die je voorafgaand aan de bijeenkomst uitwerkt.

Bijeenkomst	Onderwerp	Literatuur
1. Inclusie en passend onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Salamanca verklaring - De Wet op Passend Onderwijs - Uitgangspunten inclusief onderwijs - Ijsbergmodel - Growth- en fixed mindset 	<ul style="list-style-type: none"> - Handboek voor Leraren (2020): H8.1 ('De Wet passend onderwijs') - Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding (2017): H5.1 ('Passend Onderwijs') en H5.4.5 ('Ontwikkelingsperspectief') - Salamanca Statement: https://www.in1school.nl/actueel/item/salamanca-verklaring-over-inclusief-onderwijs - De Wet op Passend Onderwijs: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs - Passend Onderwijs in het MBO: https://passendonderwijsmbo.nl/ - Artikel: 'De praktijk van inclusief onderwijs onderzocht' (Banens, 2015)
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - de Wet op Passend Onderwijs op hoofdlijnen uitleggen; - beschrijven hoe Nederland met de Wet op Passend Onderwijs tegemoet komt aan de uitgangspunten van inclusie; - beschrijven hoe de Wet op Passend Onderwijs op jou stageschool vormgegeven is; - een eigen startvisie beschrijven op inclusief onderwijs. 	
Thuisopdracht	Bekijk het schoolplan; zoek daarin op welk basis- en ondersteuningsaanbod jouw stageschool heeft.	
2. Zorgstructuur in jouw school en mentoraat	<ul style="list-style-type: none"> - Het drielijnen-model - Leerling-begeleiding - Mentoraat 	<ul style="list-style-type: none"> - Handboek voor Leraren (2020), H8.4 ('Ondersteuning vanuit de schoolorganisatie') - Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding (2017): H5.2 en H5.3 (leerlingbegeleiding) - Artikel: 'Moet de leraar een orthopedagoog worden?' (Ledoux, Van Loon-Dijkers, Smeets & Van den Berg, 2016) via https://www.researchgate.net/publication/320336350_Moet_de_leraar_een_orthopedagoog_worden - Indien stage op MBO: 'Handreiking voor Loopbaan Oriëntatie en -Begeleiding (LOB) in het mbo' H1 en H2 via https://www.expertisepuntlob.nl/bestanden/artikelen/13/282_170227_LOB_MBO_handreiking_(digitaal).pdf?1598972631= - Indien stage op het VO: 'Mentor in het voortgezet onderwijs', H4 ('De organisatie van het mentoraat op school') en H11 ('Als mentor sta je niet alleen') via https://www.boompsychologie.nl/media/11/9789024417629.pdf
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - de zorgstructuur van jouw stageschool aan de hand van het drielijnenmodel beschrijven; - beschrijven welke rol een leraar heeft in het signaleren en doorverwijzen binnen het drielijnenmodel; - het profiel van jouw stageschool opzoeken en het basisaanbod en ondersteuningsaanbod beschrijven; - het leerlingvolgsysteem van jouw school benoemen en wat je daar op kunt vinden; - de mentortaken op jouw stageschool in kaart brengen. 	

3. Executieve functies	<ul style="list-style-type: none"> - Executieve functies - Onderwijsbehoefte 	<ul style="list-style-type: none"> - Gedragsproblemen in de klas (2015), H17 ('Executieve functies') - Handboek voor Leraren (2020), H8.2.4 ('Werken aan executieve functies') - Artikel onderwijsbehoefte: https://www.koersvo.nl/app/uploads/2015/09/Hulpzinnen-voor-het-benoemen-van-onderwijsbehoefte.pdf
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - vanuit de theorie van de executieve functies onderwijsbehoefte van leerlingen in kaart brengen; - passende interventies koppelen aan de onderwijsbehoefte van leerlingen. 	
Thuisopdracht	Onderzoek met welk leerlingvolgsysteem op jouw school gewerkt wordt.	
4. Observeren en leerling-begeleiding	<ul style="list-style-type: none"> - Objectief observeren - Gedragsfunctie-analyse - Kwadrantmodel - Leerlingvolgsysteem - Rapporten en testresultaten - Privacy-wetgeving 	<ul style="list-style-type: none"> - Gedragsproblemen in de klas in het VO (2015), H1 ('Gedragsproblemen in de klas') - Handboek voor Leraren (2020), H8.4 ('Ondersteuning vanuit de schoolorganisatie') - Artikel kwadrantmodel: https://docplayer.nl/188214457-Hoezo-begeleiden-het-kwadrantmodel-van-microconsult-in-praktijk-gebracht-op-scholengemeenschap-schravenlant.html - Artikel kwadrantmodel: https://www.mentorplus.nl/kwadrantmodel-4-vakjes/
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - de waarde van objectief observeren in de context van leerlingbegeleiding aangeven; - leerlinggedrag objectief beschrijven en in kaart brengen; - aan de hand van een gedragsfunctieanalyse bepalen wat het getoonde gedrag de leerling oplevert; - verschillende bronnen overzichtelijk en feitelijk ordenen in een kwadrantmodel en daaruit een conclusie trekken; - op verantwoorde manier met privacygevoelige informatie omgaan. 	
5. Ontwikkelings-theorieën (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Intelligentie en hoogbegaafdheid - Angst - Sombereheid - Verslaving - Identiteit en seksuele ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> - Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding (2021) H4.1, H4.2 en H4.3 ('De ontwikkeling van de intelligentie') - Gedragsproblemen in de klas in het VO (2015) H8 ('Angststoornissen, depressie, compulsieve, trauma en stressgerelateerde stoornissen') en H13 ('Hoogbegaafdheid en probleemgedrag') - Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding (2021) H3.3 ('Identiteit'), H5 ('Seksuele ontwikkeling')
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - uitdagingen en belemmeringen in de ontwikkeling van leerlingen herkennen; - specifieke onderwijsbehoefte van leerlingen met deze uitdagingen en/of belemmeringen omschrijven; - die specifieke behoeften koppelen aan daarbij passend docentgedrag, gebruikmakend van verschillende bronnen. 	
6. Ontwikkelings-theorieën (2)	<ul style="list-style-type: none"> - ADHD - ASS - ODD - Explosief gedrag en agressie - Dyslexie/dyscalculie 	<ul style="list-style-type: none"> - Gedragsproblemen in de klas in het VO (2015) H2 ('ADHD'), H4 ('ASS'), H5 ('ODD'), H14 ('Agressie') - Handboek voor Leraren (2020), H8.3.3. ('Leerlingen met dyslexie') - Artikel: 'Onderzoek bij vermoeden van dyscalculie' (Milikowski, 2020), pagina 2.
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - uitdagingen en belemmeringen in de ontwikkeling van leerlingen herkennen; - specifieke onderwijsbehoefte van leerlingen met deze uitdagingen en/of belemmeringen omschrijven; - die specifieke behoeften koppelen aan daarbij passend docentgedrag, gebruik makend van verschillende bronnen. 	
7. Gespreksvoering: de stem van de leerling (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprekstechnieken 	<ul style="list-style-type: none"> - Handboek voor Leraren (2020), H9 (behalve H9.5) - Inleiding oplossingsgerichte gespreksvoering: https://www.oplossingsgerichtwerkeninhetonderwijs.nl/

	<ul style="list-style-type: none"> - Verschillende soorten gesprekken - Oplossingsgerichte gespreksvoering 	
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - een begeleidingsgesprek voeren op basis van eigenschappen, interesses en mogelijkheden van de leerling; - de onderwijs- of begeleidingsbehoefte van leerling(en) achterhalen door verschillende gesprekstechnieken in te zetten; - in een begeleidingsgesprek oplossingsgerichte vragen stellen. 	
8. Gespreksvoering: de stem van de leerling (2)	<ul style="list-style-type: none"> - Transactionele analyse - Gesprekken met ouders en collega's 	<ul style="list-style-type: none"> - Handboek voor Leraren (2020), H9 (behalve H9.5) - Lessen in Orde (2017), H11.2 ('Transactionele analyse')
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - een begeleidingsgesprek voeren op basis van eigenschappen, interesses en mogelijkheden van de leerling; - de onderwijs- of begeleidingsbehoefte van leerling(en) achterhalen door verschillende gesprekstechnieken in te zetten; - de transactionele analyse gebruiken om in communicatie te variëren; - de driehoek ouder, leerling en mentor en het belang van loyaliteit binnen deze driehoek uitleggen. 	
9. Handelingsgericht werken	<ul style="list-style-type: none"> - Handelingsgericht werken - Onderwijsbehoeften 	<ul style="list-style-type: none"> - Handboek voor Leraren (2020), H8.2 ('Passend Lesgeven') - Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding (2021), H6.5 ('Uitwerkingen van vormen van handelingsgerichte ondersteuning')
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - de principes en de cyclus van het handelingsgericht werken toepassen in het uitvoeren van je opdracht. 	
10. Docent-handelen (1)	<ul style="list-style-type: none"> - Handelingsgericht werken - Onderwijsbehoeften - Mogelijkheden, kennis, kunde en middelen van de docent 	<ul style="list-style-type: none"> - Handboek voor Leraren (2020), H8.2 ('Passend Lesgeven') - Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding (2021), H6.5 ('Uitwerkingen van vormen van handelingsgerichte ondersteuning') - Artikel onderwijsbehoeften: https://www.koersvo.nl/app/uploads/2015/09/Hulpzinnen-voor-het-benoemen-van-onderwijsbehoeften.pdf
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - specifieke onderwijsbehoeften van een leerling of een groepje leerlingen omschrijven; - dit koppelen aan passend docentgedrag, waarbij je gebruik maakt van diverse bronnen; - interventies of aanpassingen in het eigen pedagogisch en/ of didactisch handelen formuleren om een leerling of een groepje leerlingen te ondersteunen in of tegemoet te komen aan de onderwijsbehoefte(n). 	
11. Docent-handelen (2)	<ul style="list-style-type: none"> - Handelingsgericht werken - Onderwijsbehoeften - Mogelijkheden, kennis, kunde en middelen van de docent 	<ul style="list-style-type: none"> - Handboek voor Leraren (2020), H8.2 ('Passend Lesgeven') - Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding (2021), H6.5 ('Uitwerkingen van vormen van handelingsgerichte ondersteuning') - Artikel onderwijsbehoeften: https://www.koersvo.nl/app/uploads/2015/09/Hulpzinnen-voor-het-benoemen-van-onderwijsbehoeften.pdf
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - specifieke onderwijsbehoeften van een leerling of een groepje leerlingen omschrijven; - dit koppelen aan passend docentgedrag, waarbij je gebruik maakt van diverse bronnen'; - vanuit je eigen bronnen en de literatuur interventies of aanpassingen in het eigen pedagogisch en/ of didactisch handelen formuleren om een leerling of een groepje leerlingen te ondersteunen in of tegemoet te komen aan de onderwijsbehoefte(n). 	

Thuis-opdrachten	<ul style="list-style-type: none"> - Formuleer leerdoelen voor je professionele ontwikkeling aan de hand van de inhoud van deze cursus. Neem deze mee naar de volgende bijeenkomst. - Neem het concept van de eindopdracht mee naar de volgende bijeenkomst voor (peer)feedback. 	
12. Intervisie & bijstellen startvisie inclusief onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Intervisie - Visie op inclusie 	N.v.t.
Lesdoelen Je kunt:	<ul style="list-style-type: none"> - jouw visie op inclusie bijstellen op basis van wat je tijdens de cursus geleerd hebt; - op basis van procesreflectie doelen voor jouw eigen professionele ontwikkeling formuleren. 	

4. Toetsing en beoordeling

4.1 Wijze van toetsing

De toetsvorm betreft een eindopdracht waarin je aan de slag gaat met verschillende onderdelen waarvan de basis is gelegd tijdens de bijeenkomsten van deze cursus.

Allereerst start je met een *verkenning van inclusief onderwijs*: wat zijn de uitgangspunten en op welke wijze krijgt dit vorm in Nederland? Vervolgens zoom je in op het niveau van je eigen (stage)school: je onderzoekt de zorgstructuur op je school en bevraagt daarbij collega's zoals de zorgcoördinator of de begeleider Passend Onderwijs zodat je vervolgens een uitspraak kunt doen over de mate waarin de uitvoer van de Wet op Passend Onderwijs op jouw school geslaagd is. Dit onderdeel wordt afgesloten door terug naar jezelf te gaan: wat is nu jouw visie op inclusief onderwijs? Wat is volgens jou de ideale situatie, hoe verhoudt zich dat tot de praktijk en welke rol kun jij zelf spelen?

Het tweede deel van de eindopdracht betreft het *handelingsgedeelte*. Hierbij willen we in het kader van differentiatie je een keuzeopdracht aanbieden. Je kijkt hierbij naar je eigen leervoorkeur of leerdoel, evenals naar je ervaring (bijv. als deeltijdstudent) en stageschool. Je kiest een opdracht die daarbij past. In *Keuzeonderdeel A* doe je een onderzoek naar de onderwijsbehoeften van een groepje (cluster) leerlingen waarbij je uiteindelijk interventies (op basis van literatuuronderzoek) ontwikkelt en een beroepsproduct uitzet. In *Keuzeonderdeel B* voer je een onderzoek uit naar een individuele leerling waarbij je observeert, een gesprek voert en kijkt naar de onderwijsbehoefte van deze leerling inclusief passende handelingsadviezen (voor individuele begeleiding of voor in de klas).

Afsluitend blik je terug op het proces dat je hebt doorlopen en onderzoek je in een *reflectie* in hoeverre jouw visie op inclusief onderwijs (ook binnen de context van jouw stageschool) zich ontwikkeld heeft. Daarnaast beschrijf je drie punten waarin je je naar aanleiding van deze cursus verder wil gaan ontwikkelen.

Vormvereisten (voorwaardelijk) voor de eindopdracht

Het document vermeldt/ bevat:

- Een voorblad met naam, studentnummer, opleiding, docent, inleverdatum;
- Een inhoudsopgave;
- Alle verplichte onderdelen zoals vermeld in de opdrachtbeschrijving;
- De opdracht is geschreven in verzorgd Nederlands (taal, spelling, stijl, regel- en alineagebruik);
- De literatuurlijst en tekst is geschreven volgens de APA-richtlijnen uit het document 'Richtlijnen schriftelijk verslag Instituut voor Lerarenopleiding' (zie CumLaude).

Beoordelingscriteria overstijgende kwaliteiten aangetoond ("Goed")

Om op onderdelen een "Goed" te behalen, dien je aan te tonen dat je het niveau voor "Voldoende" overstijgt. Omdat je dit op verschillende manieren moet kunnen aantonen, zijn er geen beoordelingscriteria voor "Goed" omschreven. In het beoordelingsformulier vind je suggesties waarmee je dit niveau kunt aantonen, maar

andere manieren zijn mogelijk. De beoordelaar kan naast de aangegeven suggesties de LERs van Niveau 4 aanhouden om tot een beoordeling te komen.

4.2 Richtlijnen eindopdracht Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs

Toetsomschrijving onderdelen	Omvang
Onderdeel 1: Visievorming op inclusief onderwijs	
<p>1.1 Uitgangspunten inclusief onderwijs</p> <p>Je staat stil bij de uitgangspunten, het belang (of noodzaak) en de voordelen van inclusief onderwijs. Je beschrijft op welke manier inclusief onderwijs in Nederland vorm krijgt.</p> <p>Doe het zo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lees de verplichte literatuur (Salamanca-verklaring, voorgeschreven artikelen) en beschrijf op basis van de literatuur: de uitgangspunten, het belang en de voordelen van inclusief onderwijs. 2. Beschrijf op basis van de literatuur in hoeverre Nederland met de Wet op Passend Onderwijs tegemoet komt aan de uitgangspunten van inclusief onderwijs. <p>1.2 Inclusief onderwijs op jouw school</p> <p>In hoeverre kun je de invoering van de Wet op Passend Onderwijs op jouw stageschool als geslaagd beschouwen? Je onderzoekt de zorgstructuur, be vraagt collega's en trekt een conclusie.</p> <p>Doe het zo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gebruik het Drielijnenmodel (Geerts & Van Kralingen, 2020; De Wilde, Theunissen & Van der Wal, 2021) om de zorgstructuur van je stageschool schematisch in kaart te brengen. 2. Interview de zorgcoördinator van je school en daarnaast ten minste twee andere betrokkenen uit deze zorgstructuur op positieve en negatieve gevolgen van de invoering van de Wet op Passend Onderwijs. 3. Is de invoering van Passend Onderwijs op jouw stageschool geslaagd? Trek een genuanceerde conclusie op basis van de antwoorden van de betrokkenen. <p>1.3 Jouw visie op inclusief onderwijs</p> <p>Je gebruikt de verschillende perspectieven van onderdeel 1 en 2 om tot een eigen visie op inclusief onderwijs te komen waarbij je ook stil staat bij jouw rol hierin.</p> <p>Doe het zo:</p> <p>Vergelijk je conclusies bij onderdeel 1 en 2 en geef een genuanceerd antwoord op de vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe zou inclusief onderwijs er volgens jou idealiter uit moeten zien? 2. Wat zou er op jouw stageschool moeten veranderen wil de school jouw ideale situatie benaderen? 3. Op welke manier zou jij binnen je stage een positieve rol kunnen spelen in het inclusiever maken van het onderwijs op jouw school (<i>change agent</i>)? 	<p>Maximaal 1500 woorden.</p>

Onderdeel 2: Passend handelen	
Keuzeonderdeel 2A. Passend handelen in de klas	
<p>Je ontwerpt een beroepsproduct waarmee je tegemoet komt aan een onderwijsbehoefte van een aantal leerlingen in jouw klas. Eerst selecteer je op basis van de theorie van executieve functies gemeenschappelijke onderwijsbehoefte die een aantal leerlingen in jouw klas hebben. Je ontwerpt drie interventies om aan deze onderwijsbehoefte tegemoet te komen. Vervolgens werk je één interventie uit tot een passend, realistisch en werkbaar beroepsproduct dat je aan je collega's kunt presenteren.</p> <p>Doe het zo:</p> <p>2A.1 Beschrijving geclusterde onderwijsbehoefte</p> <p>Je geeft een beschrijving van een onderwijsbehoefte die je bij verschillende leerlingen in jouw klas ziet. In je beschrijving verwerk je de theorie van de executieve functies en beargumenteer je op welke manieren je deze onderwijsbehoefte in het gedrag van leerlingen in jouw klas kan terug zien. De onderwijsbehoefte hoeft niet door alle leerlingen in de klas als zodanig ervaren te worden, het is voldoende als je beargumenteert dat de onderwijsbehoefte in elk geval voor een aantal leerlingen van belang is.</p> <p>2A.2 Uitwerking passende interventies</p> <p>Je werkt vanuit de literatuur ten minste drie passende, realistische en werkbare interventies uit waarmee je tegemoet kunt komen aan de geclusterde onderwijsbehoefte van jouw keuze.</p> <p>2A.3 Feedback van betrokkenen</p> <p>Je vraagt feedup en feedback op het ontwerp van je interventies aan ten minste drie betrokkenen uit de zorgstructuur (WPB, mentor, zoco) én je leerling(-en) en stelt je interventies bij op basis van de feedback en feedup.</p> <p>2A.4 Ontwerp van het beroepsproduct</p> <p>Je kiest op basis van de uitkomsten van je onderzoek en de feedback één interventie uit en werkt deze uit tot een praktisch inzetbaar beroepsproduct waarmee jij en je collega's preventief tegemoet kunnen komen aan de verwerkte onderwijsbehoefte binnen de context van de stageschool. Je verantwoordt op basis van literatuur en gesprekken waarom je gekozen hebt voor dit ontwerp van je beroepsproduct. Je beargumenteert op welke manier het beroepsproduct tegemoet komt aan de onderwijsbehoefte en op welke manier je deze uitkomst terug gaat zien in het gedrag van je leerlingen.</p> <p>2A.5 Presentatie van het beroepsproduct</p> <p>Je ontwerpt een presentatiewijze waarop je onderzoek en ontworpen/ uitgewerkte beroepsproduct aan je collega's kunt presenteren: presentatie, artikel voor de nieuwsbrief, kennisclip, wikiwijs, podcast, ...?... etc.</p>	<p>Maximaal 2500 woorden</p> <p>Beroepsproduct en presentatie opnemen in bijlagen.</p>

Keuzeonderdeel 2B: Passend handelen bij een individuele leerling	
<p>Je kiest een leerling of student uit waarover je vragen hebt met betrekking tot de onderwijsbehoefte(n) van deze leerling. De keuze voor een leerling is afhankelijk van de vraag die jij hebt. Voor dit onderdeel ga je individueel aan de slag met deze leerling en doorloop je een groot deel van de cyclus van het handelingsgericht werken (HGW): signaleren (o.a. observeren), analyseren (o.a. onderwijsbehoeften verduidelijken), plannen (doelen en adviezen opstellen) en realiseren.</p> <p>Doe het zo:</p> <p>2B.1 Beschrijving casus en kwadrantmodel</p> <p>Geef een korte (anonieme) beschrijving van de leerling die je hebt gekozen en beschrijf het gedrag dat je ziet objectief en feitelijk. Beschrijf ook relevante contextgegevens zoals leeftijd, (school)niveau, thuissituatie, etc. Beschrijf welke situatie aanleiding is om deze leerling te kiezen en wat je zou willen betekenen voor deze leerling. Vul het kwadrantmodel in voor de leerling. Maak gebruik van het format op CumLaude. In je kwadrantmodel komt in ieder geval de volgende informatie terug: absentie, recente cijfers, basisschooladvies (indien VO) en overige beschikbare informatie (uitslagen tests, informatie van collega's).</p> <p>2B.2 Observeren</p> <p>Observeer de leerling en vul minstens één ABC schema in. Vul daarnaast de gedragsfunctieanalyse in (Horeweg, 2015, p. 35).</p> <p>2B.3 Gespreksvoering</p> <p>Bereid een gesprek voor met je leerling. Beschrijf je voorbereiding en maak daarbij een koppeling naar minimaal twee literatuurbronnen over gespreksvoering. Het doel van dit gesprek is afhankelijk van de context: het kan een kennismakingsgesprekje zijn of een gesprek om een (onderwijs)behoefte van de leerling te verduidelijken. Voer het gesprek en maak een korte samenvatting van het verloop.</p> <p>2B.4 Conclusies, onderwijsbehoeften en handelingsadviezen</p> <p>Welke conclusie(-s) kun je trekken uit de informatie die je hebt verzameld over de leerling? In je conclusie komt in ieder geval het volgende terug, onderbouwd met minimaal twee literatuurbronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opvallende zaken uit het kwadrantmodel, de observatie en/of het gesprek; - Risico- en beschermende factoren van de leerling; - Twee (mogelijke) onderwijsbehoeften van deze leerling. Je kunt hierbij gebruik maken van het document 'Hulpzinnen voor het benoemen van onderwijsbehoeften' (Pameijer, Van Beukering & De Lange, 2009); - Twee passende, realistische en werkbare handelingsadviezen voor jouw leerling, passend bij diens onderwijsbehoeften. <p>2B.5 Feedback en feedforward</p> <p>Noteer hier, inclusief bewijsvoering, welke feedback je hebt ontvangen van een collega (bij voorkeur een mentor of zorgcoördinator) op je <i>conclusie, onderwijsbehoeften en handelingsadviezen</i>. Noteer vervolgens welke aanpassingen je hebt gedaan.</p> <p><i>Uitvoer en evaluatie: werkplekleren (stage)</i></p> <p><i>Let op: de uitvoer en evaluatie van je handelingsadviezen kan, indien mogelijk, plaatsvinden in blok 4 op je stage en is te gebruiken als input voor het portfolio en assessment aan het einde van de stageperiode. Voor afronding van deze cursus (Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs) is uitvoeren en evalueren geen vereiste.</i></p>	<p>Maximaal 2500 woorden (incl. kwadrantmodel en handelingsplan)</p>

Onderdeel 3. Reflectie	
<p>Je formuleert op een reflectieve, onderzoekende en navolgbare wijze antwoorden op de onderstaande vragen:</p> <p>3.1 In deze cursus heb je je onderwijs nadrukkelijk ingericht vanuit de onderwijsbehoeften van je leerling(-en). Op welke manier is jouw visie op inclusief onderwijs door deze manier van werken veranderd? Verwerk in je antwoord ook de rol van de literatuur en de gesprekken die je met betrokkenen hebt gevoerd.</p> <p>3.2 Beschrijf aan de hand van voorbeelden uit jouw onderwijspraktijk en inzichten die je in de cursus hebt opgedaan drie punten die je meeneemt voor je verdere ontwikkeling als docent. Dit kunnen aandachtspunten zijn waar je je verder op gaat richten maar ook kwaliteiten die je verder wil gaan uitbouwen.</p>	<p>Maximaal 1000 woorden</p>

4.3 Procedure van inleveren

Je uploadt je eindopdracht (volgens de inleverinstructies hieronder) in CumLaude op 12-04-2023 vóór 09:00 uur in de toetsweek van onderwijsperiode 3. Mocht je eindbeoordeling een onvoldoende zijn, dan ontvang je van de docent feedback of een toelichting in het beoordelingsformulier in CumLaude. Met deze feedback kun je gericht aan de slag richting de herkansing van de eindopdracht. De uiterlijke inleverdatum van de herkansing is 28-06-2023 vóór 09:00 uur in de herkansingsweek van onderwijsperiode 3.

Inleverinstructies

Gebruik de volgende opzet voor het inleveren van het eindproduct in CumLaude:

- Achternaamstudent_achternaamdocent_cursuscode.docx
- Voorbeeld: VanderSluis_vanBaalens_LERPA301X.docx

Let op: als je het bestand niet op deze wijze uploadt, zal het niet worden nagekeken.

4.4 Beoordelingsrubrics en cesuur

De beoordelingsrubrics voor de eindopdracht is te vinden in bijlage 1. In de beoordelingsrubrics zijn de criteria te vinden waaraan de onderdelen van de eindopdracht moeten voldoen. Ook is de cesuur onderaan de beoordelingsrubrics te vinden (zak/slaaggrens) inclusief de cijferbepaling.

In bijlage 2 is de toetsmatrijs te vinden. In de toetsmatrijs vind je de *constructive alignment* tussen de leerresultaten, de toetsonderdelen en op welk kennisniveau deze onderdelen worden getoetst.

Bijlage 1: Beoordelingsrubrics N3: Inclusief Onderwijs, LERPA301X

Naam student:		Beoordelaar:	
Studentnummer:		Beoordelingsdatum:	
Cursuscode:		Eindoordeel:	
Gelegenheid:	1 / 2		

Voorwaardelijk:	Ja/Nee
Het werk voldoet aan de vormvereisten (zie Quickscan)	Ja/Nee
De check in CumLaude duidt op voldoende authentiek werk (plagiaatcontrole)	Ja/Nee

Quickscan vormvoldoende. Het document vermeldt/ bevat:
<ul style="list-style-type: none"> Een voorblad met naam, studentnummer, opleiding, docent, inleverdatum; Een inhoudsopgave; De opdracht is geschreven in verzorgd Nederlands (taal, spelling, stijl, regel- en alinea-gebruik); Bronvermeldingen in tekst en literatuurlijst conform de 'Richtlijnen schriftelijke verslaglegging' (zie CumLaude); Het max. aantal pagina's is niet met meer dan 10% overschreden.

Toetsonderdeel	O	V	G
Onderdeel 1: Visievorming op inclusief onderwijs			
Keuzeonderdeel 2A: Passend handelen in de klas			
<ul style="list-style-type: none"> <i>Beschrijving onderwijsbehoefte en passende handelingsmogelijkheden</i> 			
Keuzeonderdeel 2A: Passend handelen in de klas			
<ul style="list-style-type: none"> <i>Het beroepsproduct</i> 			
Keuzeonderdeel 2B: Passend handelen bij een individuele leerling			
<ul style="list-style-type: none"> <i>De onderwijsbehoefte(-n) in kaart brengen</i> 			
Keuzeonderdeel 2B: Passend handelen bij een individuele leerling			
<ul style="list-style-type: none"> <i>Handelingsadviezen en feedback</i> 			
Onderdeel 3: Reflectie			
Totaal			

Onderdeel 1: Visievorming op inclusief onderwijs		
Nog niet voldoende	Voldoende	Goed
Feedforward:	<p>1.1: Uitgangspunten inclusief onderwijs</p> <p>De student werkt de uitgangspunten, het belang en de voordelen van inclusief onderwijs navolgbaar en (grotendeels) correct uit, waarbij adequaat gebruik wordt gemaakt van ten minste drie literatuurbronnen.</p> <p>1.2: Inclusief onderwijs op jouw school</p> <p>De student heeft de zorgstructuur correct in kaart gebracht en toont aan, op basis van gesprekken met ten minste twee betrokkenen uit die zorgstructuur, op hoofdlijnen een oordeel te kunnen vellen over de vraag in hoeverre de stageschool tegemoet komt aan Passend Onderwijs.</p> <p>1.3: Jouw visie op inclusief onderwijs</p> <p>De student verwerkt de eigen visie en mogelijke veranderingen navolgbaar en genuanceerd en verwijst in de verwerking van de antwoorden naar de uitkomsten van onderdelen 1.1 en 1.2. De inschatting van de eigen rol als <i>change agent</i> is passend bij de leerresultaten van Niveau 3.</p>	<p>Suggesties voor overstijgende kwaliteiten aangetoond ("Goed"):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je gaat nadrukkelijk in op verschillen in de klas en jouw rol hierin. • Je analyseert je eigen positie en rol op de school en binnen het team.
Keuzeonderdeel 2A: Passend handelen in de klas		
Nog niet voldoende	Voldoende	Goed
<i>Beschrijving onderwijsbehoefte en passende handelingsmogelijkheden</i>		
Feedforward:	<p>2A.1 Beschrijving geclusterde onderwijsbehoefte</p> <p>De student beschrijft vanuit de theorie van executieve functies helder en navolgbaar de onderwijsbehoefte van (een aantal) leerlingen in de klas. De student geeft voorbeelden van de manier waarop hij/zij/hen de onderwijsbehoefte terugziet in het gedrag in de klas. Het gedrag is objectief beschreven en de relatie tussen onderwijsbehoefte en gedrag is onderbouwd (literatuur of betrokkenen).</p> <p>2A.2 Uitwerking passende interventies</p> <p>De student toont met het uitwerken van drie interventies aan dat hij/zij/hen passend weet te handelen bij deze onderwijsbehoefte in de klas. De interventies zijn passend, realistisch en werkbaar en onderbouwd met ten minste twee literatuurbronnen.</p> <p>2A.3 Feedback van betrokkenen</p>	<p>Suggesties voor overstijgende kwaliteiten aangetoond ("Goed"):</p> <ul style="list-style-type: none"> • In je uitwerking komt nadrukkelijk de stem van de leerling terug. • Je onderbouwt navolgbaar en vanuit de theorie dat je interventies en beroepsproduct: <ul style="list-style-type: none"> - de groepsdynamiek positief beïnvloeden. - de zelfstandigheid van de leerlingen stimuleren. - verschillen tussen leerlingen benut.

	De student gebruikt feedback en feed up om interventies te evalueren en door te ontwikkelen tot een beroepsproduct.	
<i>Het beroepsproduct</i>		
Feedforward:	<p>2A.4 Ontwerp van het beroepsproduct</p> <p>De student heeft een beroepsproduct ontworpen waarmee hij/zij/hen aantoonbaar tegemoet komt aan de onderwijsbehoefte(-n) van (groepen) leerlingen in de klas.</p> <p>De student maakt, op basis van literatuur en gesprekken met betrokkenen, voldoende aannemelijk dat het beroepsproduct passend, realistisch en werkbaar is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bij de onderwijsbehoeften van de leerling(-en); • binnen de context van de stageschool. <p>2A.5 Presentatie van het beroepsproduct</p> <p>De student heeft een adequate en aantrekkelijke presentatiewijze ontworpen om het beroepsproduct met collega's te delen.</p>	<p>Suggesties voor overstijgende kwaliteiten aangetoond ("Goed"):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je presenteert je beroepsproduct binnen je team en voegt gevalideerd bewijs toe. • Je werkt je onderzoek uit volgens CIMO-logica. • Je toont aan op welke manier jouw beroepsproduct binnen je team ingezet gaat worden.
Keuzeonderdeel 2B: Passend handelen bij een individuele leerling		
Nog niet voldoende	Voldoende	Goed
<i>De onderwijsbehoefte(-n) in kaart brengen</i>		

Feedforward:	<p>2B.1 Beschrijving casus en kwadrantmodel</p> <ul style="list-style-type: none"> • De casusleerling is objectief beschreven, waarbij relevante contextgegevens waar mogelijk beschreven zijn; • De keuze voor de casus is gemotiveerd; • De student maakt duidelijk wat hij/zij/hen wil betekenen voor deze leerling; • Minstens drie kwadranten zijn op adequate wijze ingevuld; • In het kwadrantmodel is opgenomen: de cijfers, het basisschooladvies (indien VO) en andere beschikbare informatie; • De informatie in het kwadrantmodel is objectief beschreven. <p>2B.2 Observeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het ABC-schema is ingevuld door gedrag grotendeels objectief te beschrijven; • De gedragsfunctieanalyse is volledig en objectief ingevuld. <p>2B.3 Gespreksvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn minstens twee literatuurbronnen gebruikt in de beschrijving van de voorbereiding op het gesprek; • Er is een concrete samenvatting van het gesprek gegeven. 	<p>Suggesties voor overstijgende kwaliteiten aangetoond ("Goed"):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je hebt een gesprek gevoerd met leerling en ouders/ verzorgers en gevalideerd bewijs toegevoegd. • Je onderbouwt navolgbaar en vanuit de theorie dat je handelingsadviezen: <ul style="list-style-type: none"> - de groepsdynamiek positief beïnvloeden. - de zelfstandigheid van de leerling stimuleren. - verschillen tussen leerlingen benut.
<i>Handelingsadviezen en feedback</i>		
Feedforward:	<p>2B.4 Conclusie, onderwijsbehoeften en handelingsadviezen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is een objectieve en concrete samenvatting gegeven van opvallendheden uit het onderzoek; • De risico- en beschermende factoren zijn objectief beschreven; • Er zijn twee onderwijsbehoeften geformuleerd en onderbouwd; • Er zijn twee handelingsadviezen op concrete en uitvoerbare wijze geformuleerd; • Er is aan minstens twee literatuurbronnen gekoppeld. <p>2B.5 Feedback en feedforward</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is feedback en/of feedforward met bewijs aanwezig; • Er is beschreven wat er met de feedback/ feedforward is gedaan. 	<p>Suggesties voor overstijgende kwaliteiten aangetoond ("Goed"):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je deelt je handelingsadviezen binnen je team en voegt gevalideerd bewijs toe. • Je werkt je onderzoek uit volgens CIMO-logica. • Je toont aan op welke manier jouw handelingsadviezen binnen je team ingezet gaan worden.
Onderdeel 3: Reflectie		
Nog niet voldoende	Voldoende	Goed

Feedforward:	<p>3.1 De student toont aan op welke manier de visie op inclusief onderwijs veranderd is, waarbij nadrukkelijk aandacht besteed wordt aan het proces dat doorlopen is, de literatuur en gesprekken met betrokkenen.</p> <p>3.2 De student beschrijft reflectief, navolgbaar en onderzoekend voor drie aandachtspunten en/of kwaliteiten op welke manier de cursus tot nieuwe inzichten voor de ontwikkeling tot docent heeft geleid.</p>	<p>Suggesties voor overstijgende kwaliteiten aangetoond ("Goed"):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je hebt de opbrengst van de Werkplaats Professionele Performance meegenomen in de uitwerking van je aandachtspunten. • Je analyseert je eigen positie en rol op de school en in het team. • Je beargumenteert op welke manier jouw ontwikkelpunten m.b.t. inclusief onderwijs aan kwaliteitsverbetering in de school gaat bijdragen.
Feedback op de eindopdracht:	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 	

CIJFERBEPALING (3 te beoordelen onderdelen)

O	V	G	EINDRESULTAAT
1-4	-	-	Nog niet voldoende
0	4	0	Voldoende
0	3	1	Ruim voldoende
0	2	2	Goed
0	1	3	Zeer goed
0	0	4	Uitstekend

Bijlage 2: Toetsmatrijs

Cursuscode	LERPA301X Pedagogiek N3: Inclusief Onderwijs
Aantal studiepunten	5EC
Opgesteld door	Lennart van Baalen Lisette van der Pas Tatjana van der Sluis
Datum vaststelling	

Leerresultaat	Leerdoelen De student...	Toets- onderdeel	Taxonomie van Bloom	Percentage
Beroepstaak 1: De leraar creëert een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat Ped. 1.3 <ul style="list-style-type: none"> voert de onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit vanuit de psychologische basisbehoeften heeft daarbij oog voor verschillen tussen leerlingen en vertaalt dit naar eigen handelen 	<ul style="list-style-type: none"> toont aan bij de ontwikkeling van executieve functies en basisbehoeften passende, realistische en werkbare handelingsadviezen te kunnen ontwerpen voor (geclusterde) onderwijsbehoeften van (een) leerling(-en) in de klas. 	Onderdeel 2: Passend handelen bij inclusief onderwijs	Creëren	Onderdeel 2: 50%
Ped. 2.3 <ul style="list-style-type: none"> draagt bij aan een prettig, ordelijk en veilig leerklimaat toont daarbij inzicht in de groepsdynamiek doet recht aan elk individu in de klas differentieert ontwikkelingsgericht vanuit pedagogisch oogpunt 	<ul style="list-style-type: none"> maakt aannemelijk dat het ontwerp zowel tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van (individuele) leerlingen als bijdraagt aan een veilig en ordelijk leer- en leefklimaat in de klas. 	Onderdeel 2: Passend handelen bij inclusief onderwijs	Evalueren	
Beroepstaak 2: De leraar begeleidt leerlingen naar zelfstandigheid in hun school- en beroepsloopbaan Ped. 3.3 <ul style="list-style-type: none"> begeleidt leerlingen in kleine groepen en individueel naar zelfstandig leren zoekt samen met collega's naar werkwijzen bij ontwikkelings- en gedragsproblemen 	<ul style="list-style-type: none"> beoordeelt, op basis van de <i>feedup</i> en feedback van betrokkenen binnen de zorgstructuur én de leerlingen, het ontwerp op de kwaliteitskenmerken (passend, realistisch en werkbaar) en stelt waar nodig bij. 	Onderdeel 2: Passend handelen bij inclusief onderwijs	Evalueren	

<ul style="list-style-type: none"> • verwijst leerlingen door binnen de eigen bevoegdheden 				
<p>Ped. 4.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft oog voor ieders identiteit • respecteert deze • bespreekt normen, waarden en regels met de leerlingen • brengt het belang en perspectief van anderen in • stimuleert leerlingen tot het denken buiten gebaande paden 	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijft aan de hand van praktijkvoorbeelden hoe de student in de klas vorm gaat geven aan de eigen visie op inclusief onderwijs en verschillen tussen leerlingen. 	Onderdeel 1: Visie op inclusief onderwijs	Toepassen	
<p>Beroepstaak 5: De leraar voert regie</p> <p>Pro. 2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • biedt inzicht in hoe de eigen opvattingen en overtuigingen aansluiten op de professionele normen en waarden van de school • maakt binnen het team gebruik van eigen kwaliteiten en die van anderen • verantwoordt eigen handelen in een kritische situatie op grond van professionele normen en waarden • stelt zich begeleidbaar op • bewaakt de eigen grenzen 	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijft de eigen visie op inclusief onderwijs, de (mogelijke) gevolgen hiervan voor leerlingen en docenten én het eigen handelen en legt de relatie met de visie van de stageschool. • toont aan op welke manier de cursus de eigen visie op inclusief onderwijs beïnvloed heeft. • formuleert op basis van het doorlopen proces aandachtspunten voor de eigen ontwikkeling. 	Onderdeel 1: Visie op inclusief onderwijs	Creëren	Onderdeel 1: 25%
		Onderdeel 3: Passend blijven handelen		Onderdeel 3: 25%